

DET KONGELEGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Hordaland fylkeskommune
Postboks 7900
5020 BERGEN

Dykkar ref

Vår ref

Dato

15/5338-7

01.06.2016

Lovlegkontroll av vedtak i fylkesutvalet

Vi viser til brev frå Hordaland fylkeskommune 03.11.15 der krav om lovlegkontroll av fylkesutvalet sitt vedtak 27.08.15 i sak 198/2015 vert sendt over til departementet. Vi ber om orsaking for at det har tatt noko tid å handsame saka.

Bakgrunn

Fylkesutvalet i Hordaland gjorde i møte 27.08.15 følgjande vedtak: *Fylkesutvalet godkjenner avtale med JCDecaux om reklame på rullande kollektivmateriell og gjev fylkesrådmannen fullmakt til å signere avtalen.*

I brev same dag har fylkestingsrepresentantane Benthe Bondhus frå Senterpartiet, Sveinung Valle frå Arbeiderpartiet og Aud Karin Oen frå Sosialistisk Venstreparti sett fram krav om lovlegkontroll av det nemnde vedtaket i fylkesutvalet.

Klagarane grunngjer klaga med at saka ikkje er godt nok greidd ut og at sakshandsaminga inneber brot på internreglementet til fylkeskommunen. Dei meiner vidare at det er ein feil at saksdokumenta var unnateke offentlegheit før møtet i fylkesutvalet 27.08.15. Det er òg reist krav om at klaga verte gjeve oppsettande verknad.

Fylkesutvalet vedtok i møte 24.09.15 at fylkesutvalet sitt vedtak i sak 198/2015 skulle oppretthaldast, og at kravet om lovlegkontroll vart sendt over til departementet.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet si vurdering

Om sakshandsaminga etter kommunelova § 59

Kravet om lovlegkontroll er sett fram av tre fylkestingsrepresentantar, jf. kommunelova § 59 nr. 1 første punktum. Det er innanfor tidsfristen, jf. kommunelova § 59 nr. 7, samt departementet si forskrift av 13. januar 1993. Kravet gjeld eit vedtak i fylkesutvalet, og dette er ei *avgjerd* som kan handsamast etter kommunelova § 59.

Det følgjer av kommunelova § 59 nr. 4 bokstav a-c at det ved lovlegkontroll skal takast stilling til om avgjerda har lovleg innhald, om ho er treft av nokon som har mynde til å treffe ei slik avgjerd og om avgjerda har vorte til på lovleg vis.

Det er, slik kravet om lovlegkontroll er utforma, ikkje klaga på innhaldet i avgjerda, eller klaga på at avgjerda er gjort av nokon som ikkje har mynde til å ta ei slik avgjerd. Departementet legg difor til grunn at kravet om lovlegkontroll gjeld måten avgjerda har kome i stand på, dvs. om ho har vorte til på lovleg vis, jf. kommunelova § 59 nr. 4 bokstav c.

Bakgrunn

Fylkestinget i Hordaland gjorde 11.12.13 vedtak i sak 68/13 om å opne for inntekter ved å tillate reklame på rullande kollektivtransport og kollektivterminalar. Fylkestinget la fleire føringar for korleis reklamen skulle plasserast på kollektivmateriellet. Ifølgje vedtaket skulle fylkesrådmannen få "fullmakt til å forhandle fram avtale med reklameoperatør for reklame på rullande kollektivmaterieell og kollektivterminalar" (punkt 3). Fylkestinget vedtok òg at "Fylkesutvalet får tilbake sak, inkludert forslag til retningsliner, når resultatet av forhandlingane ligg føre" (punkt 5). I etterkant har det vore spørsmål om korleis ein skal forstå vedtaket og dei ulike punkta opp mot kvarandre.

Om saksgongen i forkant av vedtaket som er klaga på

Det sentrale spørsmålet har vore kva fullmakt fylkesrådmannen har hatt med omsyn til å velje leverandør og signere avtale utan politiske handsaming i fylkesutvalet på førehand. Sidan det har vore ulik forståing på dette punktet, har det vore tatt opp/drøfta i fylkesutvalet til saman tre gonger.

I møte 04.12.14 ga fylkesrådmannen ein statusrapport til fylkesutvalet, der han gjorde greie for vidare sakshandsaming og korleis han forstod fylkestinget sitt vedtak i sak 68/13. Saka vart handsama som ei referatsak. I møte i fylkesutvalet 18.06.15 kom saka opp på nytt. Det vart fremma skrifteleg spørsmål til fylkesordføraren med påstand om at saka måtte leggjast fram for fylkesutvalet *før* det vart inngått kontrakt, "særleg med omsyn til retningslinene". Fleirtalet i fylkesutvalet slutta seg til fylkesrådmannen sin tolking, dvs. at han ved fylkestinget sitt vedtak i sak 68/13 hadde fått fullmakt til å inngå avtale med reklameoperatør utan at avtalen skulle leggjast fram til politisk handsaming i fylkesutvalet, i lag med retningsliner, på førehand.

Fylkesrådmannen valde sjølv å leggje fram saka for fylkesutvalet 27.08.15, med ei utgreiing av korleis konkurransen hadde vore utført og med forslag til val av leverandør. I tillegg gav han ei ny, samla vurdering av korleis han forstod fylkestinget sitt vedtak i sak 68/13 med

omsyn til kva fullmakter han hadde. Fylkesutvalet slutta seg til forslaget, og støtta også fylkesrådmannen sin tolking.

Om vedtaket blei til på lovleg vis

Departementet legg til grunn at det har vore spørsmål om korleis ein skal forstå fylkestinget sitt vedtak 11.12.13 i sak 68/13. Ordlyden kan tolkast på litt ulike måtar. Særleg kan det vere uklart kva omgrepa *retningslinjer* og *forhandlingar* syner til, og korleis punkta i vedtaket skal sjåast i samanheng. Departementet legg vekt på at spørsmålet om kva fullmakter fylkesrådmannen hadde til å velje og til inngå avtale med reklameoperatør har vore drøfta/handsama i fylkesutvalet tre gonger. Fylkesutvalet (fleirtalet) har kvar gong lagt til grunn/støtta fylkesrådmannen sin vurdering om at han har fullmakt til å forhandle fram og inngå avtale med reklameoperatør, utan at dette skal handsamast politisk på førehand, og departementet går ut frå at det same gjeld spørsmålet om retningslinjer. Sidan det har vore usemje om kva kompetanse fylkesrådmannen har til å signere avtalen, valde fylkesrådmannen sjølv å leggje saka og avtalen fram for politisk handsaming i fylkesutvalet i møte 27.08.15 før han vart signert. Sjølv om fylkesutvalet eventuelt skulle hatt saka tilbake før avtalen vart signert, må det leggjast til grunn at utvalet *har* slutta seg til avtalen i møte 27.08.15, og at avtalen heller ikkje vart signert før dette møtet. Det har altså vore ei grundig politisk handsaming i fylkesutvalet av spørsmålet om korleis ein skal forstå fylkestinget sitt vedtak 11.12.13 i sak 68/13. Departementet kan ikkje sjå at det er grunnlag for å overprøve dei vurderingane fylkesutvalet har gjort med omsyn til fylkesrådmannen sin handsaming av saka.

Departementet kan ikkje sjå at det har skjedd brot på sakshandsamingsreglar, eller at saka ikkje er godt nok greidd ut før handsaminga i utvalet, som tilseier at fylkesutvalet sitt vedtak 27.08.15 i sak 198/2015 er ulovleg.

Om spørsmål om offentlegheit

Klagarane meiner at det er eit brot på offentleglova at dokumenta i sin heilskap var unnateke offentlegheit og ikkje var tilgjengeleg for allmennheita før møtet i fylkesutvalet 27.08.15. Spørsmålet har vore lagt fram for Justis- og beredskapsdepartementet for vurdering. Offentleglova regulerer ikkje om saksdokument skal leggjast ut offentleg før eller under sakshandsaminga i eit offentleg organ. Det er heller ikkje nokon plikt etter den lova til å offentleggjere dokument på eige initiativ før eit slikt møte. Derimot har kommunelova § 32 nr. 3 ei føresegn om at sakslista og andre dokument som ikkje er unnateke offentlegheit skal vere tilgjengeleg for allmennheita. Fyrst dersom eit innsynskrav vert avslått utan at det er tilstrekkeleg heimel for det, eller det vert teke andre avgjerder på feil grunnlag, vil det vere eit brot på offentleglova. Det vart i denne saka ikkje avslått noko innsynskrav i forkant av saka. At dokumenta vart unnateke offentlegheit da dei vart lagt ut på fylkeskommunen sin heimeside var ein feil, men ikkje noko brot på offentleglova i seg sjølve. Feilen vart òg retta opp, og innsyn vart gitt. Departementet kan ikkje sjå at det var brot på reglane i offentleglova at dokumenta var lagt ut slik, og feilen gjer ikkje at fylkesutvalet sitt vedtak 27.08.15 i sak 198/2015 skal reknas som ulovleg. Det same gjeld omstende at dokumenta ikkje var tilgjengeleg for allmennheita før møtet, jf. føresegna i kommunelova.

Saka har elles vore lagt fram for Samferdselsdepartementet, som ikkje hadde merknader til saka.

Departementet sin konklusjon

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har gjennomført ein lovlegkontroll av fylkesutvalet i Hordaland sitt vedtak 27.08.15 i sak 198/2015. Departementet kan ikkje sjå at det føreligg feil ved sakshandsaminga eller brot på reglane i offentleglova som fører til at vedtaket er ulovleg. Ut frå dette er det heller ikkje grunnlag for å seie at fylkesutvalet sitt vedtak er ugyldig, jf. kommunelova § 59

Med helsing

Siri Halvorsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Edvard Aspelund
seniorrådgjevar

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og blir sendt utan signatur

Kopi:
Justis- og beredskapsdepartementet
Samferdselsdepartementet